

V Bruseli 27. júna 2022
(OR. en)

10719/22

ESE 1

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	7. júna 2022
Komu:	Generálny sekretariát Rady
Č. dok. Kom.:	COM(2022) 258 final
Predmet:	SPRÁVA KOMISIE RADE Osemnásť správa o vykonávaní nariadenia Rady (ES) č. 866/2004 z 29. apríla 2004 a o situácii vyplývajúcej z jeho uplatňovania za obdobie od 1. januára do 31. decembra 2021

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2022) 258 final.

Príloha: COM(2022) 258 final

V Bruseli 7. 6. 2022
COM(2022) 258 final

SPRÁVA KOMISIE RADE

**Osemnásť správa o vykonávaní nariadenia Rady (ES) č. 866/2004 z 29. apríla 2004
a o situácii vyplývajúcej z jeho uplatňovania za obdobie od 1. januára do 31. decembra
2021**

SPRÁVA KOMISIE RADE

Osemnásť správa o vykonávaní nariadenia Rady (ES) č. 866/2004 z 29. apríla 2004 a o situácii vyplývajúcej z jeho uplatňovania za obdobie od 1. januára do 31. decembra 2021

Nariadenie Rady (ES) č. 866/2004 o režime podľa článku 2 protokolu 10 Aktu o prístupí¹ (ďalej len „nariadenie o demarkačnej línii“) nadobudlo účinnosť 1. mája 2004. Stanovujú sa v ňom podmienky uplatňovania právnych predpisov EÚ na pohyb osôb, tovaru a služieb cez líniu medzi oblasťami Cyperskej republiky, v ktorých vláda nevykonáva skutočnú kontrolu, a oblasťami, v ktorých ju vykonáva. V záujme zabezpečenia účinnosti týchto pravidiel sa ich uplatňovanie rozšírilo na hranicu medzi uvedenými oblasťami a východným výsostným územím Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska (ESBA)².

Táto správa sa týka obdobia od 1. januára do 31. decembra 2021.

Počas sledovaného obdobia bol Cyprus stále zasiahnutý pandémiou COVID-19.

V roku 2021 Komisia so zreteľom na vykonávanie uvedeného nariadenia aj naďalej viedla konštruktívny dialóg s príslušnými orgánmi Cyperskej republiky a správou výsostného územia (SBA), ako aj dialóg s Turecko-cyperskou obchodnou komorou.

1. PRECHOD OSÔB

1.1. Prechod osôb na povolených miestach prechodu

Nariadením sa stanovuje právny rámec pre prechod Cyperčanov, ostatných občanov EÚ a štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí prekračujú demarkačnú líniu (ďalej len „línia“) na povolených miestach prechodu. V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa v roku 2021 počet prekročení línie gréckymi Cyperčanmi a tureckými Cyperčanmi zvýšil.

Podľa údajov Polície Cyperskej republiky (ďalej len „CYPOL“) bolo počas sledovaného obdobia zaznamenaných 695 702 prekročení línie (v predchádzajúcom období 397 717) gréckymi Cyperčanmi a 233 950 prekročení línie vozidlami gréckych Cyperčanov (v predchádzajúcom období 176 769) z oblastí pod kontrolou vlády do oblastí, ktoré nie sú pod skutočnou kontrolou Cyperskej republiky. V tom istom období bolo zaznamenaných 513 291 prekročení línie tureckými Cyperčanmi (v predchádzajúcom období 382 370) a 423 846 prekročení línie (v predchádzajúcom období 225 735) vozidlami tureckých Cyperčanov z oblastí, ktoré nie sú pod účinnou kontrolou Cyperskej republiky, do oblastí pod kontrolou vlády.³

¹ Ú. v. EÚ L 161, 30.4.2004, s.128. Nariadenie naposledy zmenené nariadením Rady (EÚ) č. 685/2013 z 15. júla 2013 (Ú. v. EÚ L 196, 19.7.2013, s. 1).

² Pozri odôvodnenie 3 nariadenia o demarkačnej línii.

³ Orgány Cyperskej republiky nevedú záznamy o návrate gréckych Cyperčanov do oblastí kontrolovaných vládou ani o návrate tureckých Cyperčanov do severnej časti Cypru.

Stúpol aj počet občanov EÚ (iných ako Cyperčanov) a štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí prekročili líniu. Počas sledovaného obdobia prekročilo líniu 371 910 (v predchádzajúcom období 106 624) občanov EÚ (iných ako Cyperčanov) a štátnych príslušníkov tretích krajín v oboch smeroch.

V už uvedených údajoch CYPOL nie sú zahrnuté údaje o osobách a vozidlách prekračujúcich líniu zo severnej časti Cypru na miestach prechodu Pergamos a Strovilia, ktoré patria do právomoci východného výsostného územia Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska. V tejto súvislosti orgány ESBA oznámili, že bolo zaznamenaných 200 625 prekročení línie gréckymi Cyperčanmi (v predchádzajúcom období 90 955) a 119 527 prekročení vozidlami gréckych Cyperčanov (v predchádzajúcom období 53 604) do severnej časti Cypru. Zároveň bolo zaznamenaných v opačnom smere 300 643 prekročení línie (v predchádzajúcom období 236 346) tureckými Cyperčanmi a 197 106 prekročení (v predchádzajúcom období 155 955) vozidlami tureckých Cyperčanov. Okrem toho 228 950 občanov EÚ (iných ako Cyperčanov) a štátnych príslušníkov tretích krajín prekročilo líniu v oboch smeroch.

V roku 2021 bol počet príslušníkov CYPOL pracujúcich na miestach prechodu 89 v porovnaní so 76 v roku 2020.

Z údajov získaných komunitou tureckých Cyperčanov v roku 2021 vyplýva zvýšenie počtu prekročení línie gréckymi Cyperčanmi na 1 013 778 (v predchádzajúcom období 495 448) a vozidlami gréckych Cyperčanov na 581 836 (v predchádzajúcom období 278 338) z oblastí kontrolovaných vládou do severnej časti Cypru. Uvádza sa v nich aj zvýšenie počtu prekročení línie tureckými Cyperčanmi na 893 014 (v predchádzajúcom období 685 671) a vozidlami tureckých Cyperčanov na 479 474 (v predchádzajúcom období 361 363) v opačnom smere. Podľa poskytnutých štatistík prekročilo líniu z oblastí kontrolovaných vládou do severnej časti Cypru 532 243 občanov EÚ iných ako Cyperčanov a štátnych príslušníkov tretích krajín (v predchádzajúcom období 335 934).

Predpokladá sa, že nárast počtu prekročení hraníc odráža postupný návrat k normálnejšiemu každodennému životu po prvom roku pandémie, ako aj opätovné otvorenie všetkých miest prechodu v priebehu roka. Okrem toho bolo oznámené, že priaznivý výmenný kurz eura voči tureckej líre podnietil gréckych Cyperčanov, aby prekračovali oblasti, ktoré nie sú pod účinnou kontrolou vlády Cyperskej republiky, s cieľom vykonávať osobné nákupy. Na druhej strane bolo takisto oznámené, že pretrvávajúca požiadavka, aby sa na miestach prechodu predkladali doklady o stave v súvislosti s ochorením COVID-19 mnohé osoby od prekročenia demarkačnej línie odradil.

Na začiatku sledovaného obdobia bola prevádzka niektorých miest prechodu dočasne pozastavená. Miesto prechodu na ulici Ledra bolo dočasne pozastavené na základe rozhodnutia Rady ministrov Cyperskej republiky z 29. februára 2020. Tureckí Cyperčania dočasne pozastavili miesta prechodu Lefka-Apliki, Deryneia a Kato Pyrgos-Karavostasi. V nadväznosti na vyhlásenie dvoch cyperských predstaviteľov, ktoré bolo vydané 2. júna 2021 prostredníctvom Organizácie Spojených národov, sa všetky zostávajúce miesta prechodu 4. júna 2021 znovu otvorili.

Vzhľadom na pretrvávajúcu pandémiu ochorenia COVID-19 boli osoby, ktoré počas sledovaného obdobia prekročili demarkačnú líniu, povinné predložiť na účely kontroly osobitné doklady o svojom zdravotnom stave, ako sú potvrdenia o očkovaní alebo výsledky testov na COVID-19. Tieto požiadavky sa v priebehu roka menili podľa vývoja pandémie. Technický výbor pre zdravie so zastúpením oboch komunít vydal niekoľko vyhlásení s cieľom zosúladiť tieto požiadavky, ktoré Cyperská republika a komunita tureckých Cyperčanov zohľadnili pri prijímaní opatrení na miestach prechodu s cieľom vyhnúť sa jednostranným krokom.

Na viacerých miestach prechodu boli hlásené dlhé rady. Tieto sa pripisovali povinnosti vykonávať okrem kontroly dokladov totožnosti aj kontrolu dokladov súvisiacich s ochorením COVID-19.

Orgány Cyperskej republiky nepovoľujú prechod do oblastí kontrolovaných vládou autobusom tureckých Cyperčanov prepravujúcim občanov EÚ, pretože nemajú doklady vydané orgánmi Cyperskej republiky, ktoré sú v plnom súlade s *acquis*.

Mierové sily OSN na Cypre (UNFICYP) naďalej uľahčovali vykonávanie náboženských obrádov obomi komunitami.

1.2. Neregulárna migrácia cez demarkačnú líniu a azyl

Z údajov CYPOL za rok 2021 vyplýva nárast počtu migrantov, ktorí neregulárne prekročili líniu z oblastí, ktoré nie sú pod účinnou kontrolou vlády Cyperskej republiky, do oblastí kontrolovaných vládou. V roku 2021 týmto spôsobom prekročilo líniu 9 812 neregulárnych migrantov; zatiaľ čo v roku 2020 to bolo 4 857 osôb, v roku 2019 išlo o 7 409 osôb a v roku 2018 počet neregulárnych migrantov predstavoval 4 451 osôb. Hlavnými krajinami pôvodu neregulárnych migrantov boli Sýria (2 274), Nigéria (1 445), Konžská demokratická republika (1 202), Pakistan (838) a Kamerun (765). Neregulárna migrácia zostáva pre orgány Cyperskej republiky vážnym problémom.

Z 9 812 neregulárnych migrantov požiadalo o medzinárodnú ochranu v Cyperskej republike 87 % (v predchádzajúcom roku: 81,5 %). Krajinou pôvodu s najvyšším počtom žiadateľov bola Sýria (1 902 osôb).

CYPOL bola schopná identifikovať osoby použitím rovnakých kritérií ako v predchádzajúcich rokoch, najmä prostredníctvom informácií obsiahnutých v ich cestovných dokladoch a vyhlásení príslušných migrantov. Podľa tohto posúdenia takmer všetci migranti zadržaní v oblastiach kontrolovaných vládou po neregulárnom prekročení línie prišli najskôr do severnej časti Cypru z Turecka.

Komunita tureckých Cyperčanov oznámila, že v severnej časti Cypru pokračovala v úsilí o predchádzanie neregulárnej migrácii. V roku 2021 sa zabránilo 3 508 osobám⁴ prekročiť líniu

⁴ Štátni príslušníci podľa jednotlivých krajín: Turecko: 635, Nigéria: 488, Somálsko: 413, Kongo: 226, Pakistan: 171, iné: 1 575.

do oblastí Cypru, ktoré nie sú pod kontrolou vlády, a deportovaných bolo 1 325 osôb⁵, ktoré boli zadržané v severnej časti Cypru.

Zástupcovia oboch komunit sa stretli v rámci spoločného Technického výboru pre trestné činy a trestné záležitosti, ktorý pôsobí pod záštitou OSN. V rámci rozšírenia tohto výboru obidve komunity naďalej využívali spoločné komunikačné stredisko („Joint Communications Room“), ktoré ponúka fórum na výmenu informácií o trestných záležitostiach.

CYPOL označila spoluprácu s ostatnými príslušnými štátnymi orgánmi Cyperskej republiky a so správou východného výsostného územia za veľmi dobrú.

Východné výsostné územie (ESBA)

Počas sledovaného obdobia orgány ESBA na miestach prechodu naďalej vykonávali zdravotné požiadavky, ktoré zaviedla Cyperská republika.

Neregulárna migrácia z oblastí Cypru, ktoré nie sú kontrolované vládou, cez východné výsostné územie sa zvýšila. V roku 2021 boli zadržaní 165 migranti po tom, ako neregulárne prekročili líniu.⁶ Prekročenie línie nebolo povolené 2 488 osobám, z ktorých najvyšší počet (559) tvorili ruskí občania. V súlade s príslušnými ustanoveniami Protokolu o výsostných územiach Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska na Cypre k dohode o vystúpení Spojeného kráľovstva z Európskej únie orgány ESBA odmietli povoliť prekročenie demarkačnej línie cudzím štátnym príslušníkom, ktorí prišli cez severnú časť Cypru⁷. Tieto osoby boli nasmerované na miesta prechodu mimo východného výsostného územia, aby sa podrobili kontrolám podľa požiadaviek Cyperskej republiky na vstupe.

Pracovníci správy výsostného územia uviedli, že spolupráca s Cyperskou republikou je aj naďalej vynikajúca.

V rámci boja s neregulárnou migráciou polícia výsostného územia vykonávala hliadky mimo miest prechodu na základe vyhodnotenia príslušného rizika a s využitím spravodajských informácií. Doplnili ich hliadky colných a vojenských pracovníkov výsostného územia. Počas sledovaného obdobia boli nasadené drony na vykonávanie dohľadu nad demarkačnou líniou a boli obstarané a nasadené dve vozidlá s termografickou kamerou a dve vozidlá so svetlometmi.

⁵ Štátni príslušníci podľa jednotlivých krajín: Sýria: 610, Turecko: 225, Nigéria: 130, Pakistan: 70, Bangladéš: 43, iné: 245.

⁶ Zo 165 neregulárnych migrantov zadržaných na východnom výsostnom území 154 požiadalo o azyl a bolo odovzdaných orgánom Cyperskej republiky. Tieto osoby boli pripočítané k celkovému počtu osôb, ktoré neregulárne prekročili líniu a ktorých rozdelenie podľa štátnej príslušnosti sa uvádza v tabuľke VII prílohy.

⁷ Štátni príslušníci tretích krajín (iní ako občania Spojeného kráľovstva) môžu prekročiť líniu len vtedy, ak sa podieľajú na činnosti spojenej s obranou alebo sú rodinnými príslušníkmi osoby, ktorá sa podieľa na takejto činnosti.

Osobitne ťažké je kontrolovať štyri „nepovolené miesta prechodu“ v obci alebo v blízkosti obce Pergamos, ktoré používajú miestni obyvatelia a poľnohospodári. Ako bolo uvedené v predchádzajúcich správach, tieto „nepovolené miesta prechodu“ sú stále zdrojom obáv, pre ktoré by sa malo nájsť vhodné riešenie v súlade s článkom 7 Protokolu o výsostných územiach Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska na Cypre. Počas sledovaného obdobia orgány výsostných území vykonali spontánne kontroly osôb využívajúcich cestu nadväzujúce na tieto prechody.

2. PREPRAVA TOVARU

2.1. Hodnota obchodu

Podľa článku 4 nariadenia o demarkačnej línii sa tovar môže uviesť z oblastí, ktoré nie sú pod kontrolou vlády, do oblastí pod kontrolou vlády pod podmienkou, že spĺňa kritériá stanovené v článku 4⁸ a je k nemu pripojený dokument vydaný Turecko-cyperskou obchodnou komorou. V súlade s článkom 8 nariadenia Komisie (ES) č. 1480/2004⁹ Turecko-cyperská obchodná komora a orgány Cyperskej republiky oznamovali každý mesiac informácie o druhu, objeme a hodnote tovaru, ku ktorému boli vydané sprievodné doklady.

Podľa štatistík poskytnutých Turecko-cyperskou obchodnou komorou celková hodnota tovaru, ku ktorému boli vydané sprievodné doklady, predstavovala 6 836 060 EUR (v predchádzajúcom období 4 974 335 EUR). Tieto údaje predstavujú v porovnaní s rokom 2020 zvýšenie celkovej hodnoty tovaru, pre ktorý boli vydané sprievodné doklady, a to o 37 %.

Podľa štatistík, ktoré poskytla Cyperská republika, sa celková obchodná hodnota tovaru so sprievodnými dokladmi, ktorý skutočne prekročil líniu, zvýšila o 31 % na hodnotu 6 151 022 EUR (v predchádzajúcom období 4 693 898 EUR).

Hoci to nepatrí do rozsahu pôsobnosti nariadenia o demarkačnej línii, podľa údajov Cyperskej obchodnej a priemyselnej komory sa obchod z oblastí kontrolovaných vládou do severnej časti Cypru znížil približne o 39 % z hodnoty 694 281 EUR v roku 2020 na 420 253 EUR v roku 2021. Obchod z oblastí kontrolovaných vládou do severnej časti Cypru predstavuje 6,8 % obchodu v opačnom smere (14,8 % v roku 2020).

Komunita tureckých Cyperčanov aj naďalej uplatňovala obchod spôsobom, ktorý v zásade „odzrkadľuje“ obmedzenia uvedené v nariadení o demarkačnej línii. Turecko-cyperské zainteresované strany identifikovali ako hlavný dôvod tejto situácie ochranu miestnych podnikov. Okrem toho sa s tovarom z oblastí kontrolovaných vládou do severnej časti Cypru môže obchodovať len po vydaní „povolenia na dovoz“. Tento spôsob obchodu sa však neuplatňuje vždy dôsledne.

⁸ V článku 4 ods. 1 sa stanovuje, že je potrebné, aby sa tovar v plnom rozsahu získal v oblastiach, ktoré nie sú pod skutočnou kontrolou vlády Cyperskej republiky, alebo sa podrobil poslednému, významnému, ekonomicky opodstatnenému spracovaniu alebo obrobeniu v podniku vybavenému na takýto účel v oblastiach, ktoré nie sú pod skutočnou kontrolou vlády Cyperskej republiky.

⁹ Nariadenie Komisie (ES) č. 1480/2004 z 10. augusta 2004 (Ú. v. EÚ L 272, 20.8.2004, s. 3.)

2.2. Druh tovaru

V roku 2021 zostal charakter výrobkov, s ktorými sa obchodovalo, vo všeobecnosti stabilný. Najviac sa obchodovalo so stavebnými materiálmi, po ktorých nasledovali plasty, nábytok a čerstvé ryby.¹⁰

Začalo sa obchodovať s novými výrobkami, ako napríklad penové dosky z expandovaného polystyrénu, oceľové a hliníkové profily a tyče a oceľové dvere.

2.3. Nezrovnalosti

Cyperská republika upozornila Komisiu na dva konkrétne prípady nezrovnalostí, ku ktorým došlo počas sledovaného obdobia.

Prvý sa týkal zásielky mrkvy, ktorej vzorky boli testované štátnym všeobecným laboratóriom Cyperskej republiky. V testoch sa zistili rezíduá pesticídov linurón a triadimenol nad povolený limit. Komisia informovala Turecko-cyperskú obchodnú komoru, ktorá požiadala výrobcu, aby prijal všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie úplného súladu s príslušnými pravidlami a bezpečnostnými normami v oblasti zdravia.

Druhý prípad sa týkal zásielky olív, ktorej vzorky boli testované štátnym všeobecným laboratóriom Cyperskej republiky. V testoch sa zistilo rezíduum pesticídu cypermetrín nad povolený limit. Komisia informovala Turecko-cyperskú obchodnú komoru.

2.4. Prekážky a problémy spojené s pohybom tovaru

Prekážky obchodu cez líniu naďalej pretrvávajú a Komisia a hospodárske subjekty z radov tureckých Cyperčanov sa domnievajú, že práve to je dôvodom nízkeho objemu obchodu v súčasnosti.

Ako sa uvádza v predchádzajúcich správach¹¹, treba vyriešiť problém s úžitkovými vozidlami tureckých Cyperčanov, ktoré vstupujú do oblastí kontrolovaných vládou, a žiadne úžitkové vozidlá tureckých Cyperčanov s hmotnosťou nad 7,5 tony nesmú prekročiť líniu, ak nemajú doklady vydané Cyperskou republikou, ktoré sú v plnom súlade s *acquis*. Orgány Cyperskej republiky informovali Komisiu o tom, že zaviedli opatrenia, vďaka ktorým tureckí Cyperčania budú môcť jednoduchšie získavať osvedčenia o technickej spôsobilosti a vodičské preukazy vodičov z povolania. Vyriešenie tohto problému by významne prispelo k zvýšeniu objemu obchodu, keďže by sa tým uľahčila preprava tovaru. Okrem toho by sa ešte viac posilnil kontakt medzi cyperskými hospodárskymi subjektmi, čo by významne prispelo k posilneniu dôvery medzi obidvomi komunitami. Komisia bude naďalej spolupracovať s orgánmi Cyperskej republiky a komunitou tureckých Cyperčanov s cieľom nájsť riešenie tejto otázky.

¹⁰ Tabuľka IV prílohy.

¹¹ Pozri napríklad deviatu, desiatu, jedenástu, dvanástu, trinástu, štrnástu, pätnástu, šestnástu a sedemnástu výročnú správu o vykonávaní nariadenia Rady (ES) č. 866/2004 a o situácii vyplývajúcej z jeho uplatňovania.

Ako bolo oznámené v predchádzajúcich rokoch, orgány Cyperskej republiky nepovoľujú prevážanie spracovaných potravinových výrobkov a materiálov určených na styk s potravinami cez líniu pre obavy, ktoré orgány na ochranu zdravia vyjadrili v súvislosti s výrobným postupom v severnej časti Cypru. Komisia potvrdila orgánom Cyperskej republiky, že prevážanie týchto výrobkov cez demarkačnú líniu je podľa uplatniteľného právneho rámca povolené. Orgány Cyperskej republiky môžu síce odobrať vzorky výrobkov na miestach prechodu na ďalšiu analýzu v súlade s uplatňovaním nariadenia o demarkačnej línii, nemali by však brániť prevážaniu všetkých spracovaných potravín cez líniu. Komisia vyjadruje poľutovanie nad tým, že počas sledovaného obdobia sa pri riešení tohto problému nedosiahol žiadny pokrok. Komisia je naďalej znepokojená, pokiaľ ide o problém v súvislosti so spracovanými potravinami, a túto vec bude s orgánmi Cyperskej republiky ďalej riešiť.

Podobne ako v predchádzajúcich rokoch, obchodníci z radov tureckých Cyperčanov stále hlásia ťažkosti so zaradením svojich výrobkov do ponuky obchodov a s propagovaním svojich výrobkov a služieb v oblastiach kontrolovaných vládou, ktoré obmedzujú obchod. Obchodníci naďalej oznamujú nedostatočný dopyt gréckych Cyperčanov po turecko-cyperských výrobkoch. Okrem toho bolo uvedené, že obchodníci z oboch komunít čelia niekoľkým administratívnym problémom, pokiaľ chcú naviazať vzájomnú obchodnú spoluprácu. Napríklad tureckí Cyperčania, ktorí obchodujú cez demarkačnú líniu, majú ťažkosti s otváraním účtov v bankách v oblastiach kontrolovaných vládou.

2.5. Pašovanie tovaru

Pašovanie tovaru cez líniu vzhľadom na zložitosť kontrolovania neregulárnych pohybov cez líniu pretrvávalo.

V roku 2021 Cyperská republika zaistila pašovaný tovar v 1 518 prípadoch (v predchádzajúcom období 494), čo predstavuje zvýšenie o 207 %. Došlo k nárastu pašovania poľnohospodárskych výrobkov a živočíšnych a mliečnych výrobkov. Takisto došlo k výraznému nárastu množstva cigariet a tabaku na vlastnoručné zhotovenie cigariet, ktoré Cyperská republika zhabala na demarkačnej línii: 246 460 cigariet a 165 160 gramov tabaku na vlastnoručné zhotovenie cigariet (v predchádzajúcom období 78 620 cigariet a 103 135 gramov tabaku na vlastnoručné zhotovenie cigariet). Okrem toho bolo zaistených aj 55 470 náplní do elektronických cigariet a 79 025 gramov tabaku do vodnej fajky. Medzi ďalšie zaistené predmety patrili alkohol, automobily, palivo, tovar porušujúci práva duševného vlastníctva, lieky a pesticídy. Okresný súd začal štyri trestné stíhania za pašovanie. Prípady pašovania malých množstiev cigariet boli zvyčajne riešené uložením správnej sankcie a konfiškáciou.

V roku 2021 orgány ESBA zaznamenali aj výrazné zvýšenie počtu zaistení pašovaného tovaru v rámci ESBA; došlo k 516 zaisteniam v porovnaní so 138 zaisteniami v roku 2020.

Pokiaľ ide o tradičné zásobovanie turecko-cyperského obyvateľstva obce Pyla, ktorá sa nachádza v nárazníkovej zóne (čl. 4 ods. 10 nariadenia o demarkačnej línii), správa východného výsostného územia sledovala a viedla záznamy o množstvách stavebného materiálu, rýb, cigariet atď.

2.6. Zjednodušenie podmienok obchodovania

Komisia aj naďalej hľadala možnosti, ako podporiť obchod cez líniu.

Počas sledovaného obdobia Komisia uskutočnila diskusie s orgánmi Cyperskej republiky. Komisia takisto rokovala s Turecko-cyperskou obchodnou komorou o syre Halloumi/Hellim.

Komisia 12. apríla 2021 prijala dve opatrenia, ktorých cieľom je spoločná dohoda o dočasnom riešení pre syr Halloumi/Hellim, ktorá sa má uplatňovať až do znovuzjednotenia Cypru a ku ktorej sa dospelo pod vedením predsedu Komisie Junckera počas jeho návštevy na Cypre 16. júla 2015. Týmito opatreniami sú: vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2021/591, ktorým sa do registra chránených označení pôvodu a chránených zemepisných označení zapisuje názov [„Χαλλούμι“ (Halloumi)/„Hellim“ (CHOP)], a vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2021/586, ktorým sa mení rozhodnutie 2007/330/ES, ktorým sa rušia zákazy na pohyb niektorých výrobkov živočíšneho pôvodu na ostrove Cyprus podľa nariadenia Rady (ES) č. 866/2004 a ustanovujú podmienky pohybu týchto výrobkov, pokiaľ ide o syr „Χαλλούμι“ (Halloumi)/„Hellim“ (CHOP).

Niektorí turecko-cyperskí odosielatelia čerstvých rýb naďalej hlásili ťažkosti so splnením stanovených lehôt pre veterinárne inšpekcie čerstvých rýb na mieste prechodu Agios Dhometios.

Komisia podnecuje hospodárske subjekty, aby využívali obchodné príležitosti, a víta úsilie, ktoré vyvíja Cyperská obchodná a priemyselná komora a Turecko-cyperská obchodná komora.

V roku 2021 Komisia naďalej mobilizovala expertov z členských štátov EÚ prostredníctvom nástroja technickej pomoci a výmeny informácií (TAIEX) s cieľom poskytovať podporu obchodu cez demarkačnú líniu v súlade s mandátom stanoveným v nariadení o demarkačnej línii. Experti sa v rámci nástroja TAIEX zúčastnili na pravidelných rastlinolekárskech inšpekciách zemiakov a citrusových produktov, odobrali vzorky medu na analýzu a vypracovali aktualizovaný zoznam plavidiel, s ktorých úlovkami je možné obchodovať aj cez demarkačnú líniu.

2.7. Tovar Únie dovezený naspäť do oblastí pod skutočnou kontrolou vlády Cyperskej republiky po tom, ako prejde cez oblasti, ktoré nie sú pod jej skutočnou kontrolou

Orgány Cyperskej republiky nahlásili, že do oblastí kontrolovaných vládou bolo naspäť dovezených 1 741 výrobkov, ktoré predtým prešli cez oblasti nekontrolované vládou.

3. ZÁVERY

V roku 2021 sa opätovne otvorili všetky miesta prechodu cez demarkačnú líniu. Osoby prekračujúce líniu museli predkladať rôzne doklady týkajúce sa ochorenia COVID-19, ako sú potvrdenia o očkovaní alebo výsledky testov. Došlo k výraznému nárastu počtu osôb prekračujúcich líniu, ale nedosiahla sa úroveň pred pandémiou.

Počet osôb neregulárne prekračujúcich líniu sa v roku 2021 zvýšil na nový rekord. Neregulárna migrácia naďalej predstavuje pre Cyprusú republiku vážny problém.

V roku 2021 sa hodnota obchodu cez líniu zvýšila o 31 % zo 4 693 898 EUR na 6 151 022 EUR. Hodnota tovaru, ku ktorému boli vydané sprievodné doklady, sa zvýšila o 37 % zo 4 974 335 EUR na 6 836 060 EUR. Najviac sa obchodovalo so stavebnými materiálmi, po ktorých nasledovali plasty, nábytok a čerstvé ryby.

Cyperská obchodná a priemyselná komora a Turecko-cyperská obchodná komora pokračovali v spolupráci s cieľom dosiahnuť hospodárske výhody pre obe komunity.

Určité prekážky v obchode pretrvávajú. Cyperská republika stále nepovoľovala, aby líniu prekračovali úžitkové vozidlá tureckých Cyperčanov s hmotnosťou nad 7,5 tony. Navyše Cyperská republika stále nepovoľuje prevážanie spracovaných potravinových výrobkov a materiálov určených na styk s potravinami cez líniu pre obavy, ktoré orgány na ochranu zdravia vyjadrili v súvislosti s výrobným postupom v severnej časti Cypru. Komisia potvrdila orgánom Cyperskej republiky, že prevážanie týchto výrobkov cez demarkačnú líniu je podľa uplatniteľného právneho rámca povolené. Komisia vyjadruje poľutovanie nad tým, že počas sledovaného obdobia sa nedosiahol žiadny pokrok pri riešení týchto problémov. Komisia je naďalej znepokojená, pokiaľ ide o správne vykonávanie nariadenia o demarkačnej línii v súvislosti so spracovanými potravinami, a túto vec bude s orgánmi Cyperskej republiky ďalej riešiť.

Celkovo možno konštatovať, že hoci nariadenie o demarkačnej línii naďalej poskytuje funkčný základ umožňujúci pohyb osôb a tovaru do oblastí a z oblastí kontrolovaných vládou Cyperskej republiky, Komisia je aj naďalej znepokojená všeobecne nízkym objemom obchodu. Komisia sa domnieva, že odstránenie prekážok obchodu, ktoré sú uvedené v tejto správe, by prispelo k zvýšeniu obchodu cez demarkačnú líniu. Komisia dúfa, že činnosť oboch komôr v oblasti rozšírenia kontaktov medzi týmito dvomi obchodnými komunitami povedie k posilneniu hospodárskych väzieb.

Za týchto okolností sa Komisia pri zaisťovaní účinného vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 866/2004 naďalej spolieha na dobrú spoluprácu s Cyprusú republikou a správou výsostného územia. Komisia bude vykonávanie tohto nariadenia naďalej monitorovať.